

[Veistrup.]

den Dag da Tyskland lod sine Tropper marchere ind i Danmark, lukkedes Grænserne mod Vest automatisk. Danmark blev i større eller mindre Grad et lukket Land, saaledes at vor Eksport, og ikke mindst Import, af Varer vestfra, som er saa nødvendig for hele vor Økonomi og vort Erhvervsliv, pludselig blev suspenderet.

Men vi har intet at bebrejde os selv i den Henseende; det er jo Begivenheder, som er væltet ind over os udefra. Følgen maa imidlertid nødvendigvis blive et svækket Erhvervsliv og en stærkt svækket Økonomi. Det er da saare naturligt, at man fra Regeringens Side har anset det for nødvendigt til Styrkelse af vor Økonomi og til Fremme af dansk Erhvervsvirksomhed at styrke det svage Erhvervsliv med den Indsprøjtning, som her er Tale om, ogsaa for derigennem at hindre en alt for urimelig Udvidelse af den alt for store Arbejdsløshed.

Vort Erhvervsliv er jo, taget i al Almindelighed, ensidigt præget. Vi har kun den danske Jord, det vil sige kun Overfladen; hvad der skjuler sig i Danmarks Undergrund, er foreløbig en Gaade; vi kan foreløbig ikke hente noget op derfra til Anvendelse i industriel Virksomhed. Men det er jo kolossale Værdier, der gennem Aarene er frembragt af dansk Jord. Gennem intimt Samarbejde mellem Videnskaben og det praktiske Livs Mænd er der skabt en Kultur inden for dansk Landbrug og derigennem en Levestandard i det danske Samfund som ingen andre Steder i Verden. Ingen kan være blind for den Værdi, der vilde ligge i, om det var muligt, at denne Kultur, baade folkeligt og erhvervsmæssigt, kunde føres nogenlunde uskadt gennem Krigstiden. Der er ingen Tvivl om, at Levestandarden vil komme ned paa et betydeligt lavere Niveau, og jo før dette bliver erkendt des bedre; det skulde nødigt være saadan, at denne Erkendelse først kom til Stede den Dag, Nøden bankede paa Døren.

Den seneste Tid har aabenbaret en afgjort Mangel paa likvid Kapital. Adskillige Udvidelser vilde have fundet Sted, og adskilligt Byggeri, i hvert Fald for Landets Vedkommende, vilde være etableret, dersom det havde været muligt at fremskaffe den nødvendige Kapital gennem den Udlaansvirksomhed, som i al Almindelighed er foregaaet gennem Sparekasserne for Landbrugets Vedkommende. Men det kan ikke nægtes, at de til Raadighed staaende likvide Midler for Pengeinstitutternes Vedkommende, og da særlig for Sparekasserne, hvis Udlaan jo er paa længere Sigt, er stærkt

begrænsede, endog saa begrænsede, at adskillige Pengeinstitutter har maattet søge Nationalbanken for at fremskaffe likvid Kapital. Men det er en Selvfølge, at man kun gaar til Nationalbanken, naar Nødvendigheden byder det. Jeg maa maaske føje til, at det har vakt adskillig Misstemning, særlig inden for Sparekasserne og sparekasseinteresserede Folk, at man har maattet betale 6 pCt. for Laan i Nationalbanken for at fremskaffe likvid Kapital, medens Bankerne har kunnet laane til 5½ pCt. Nu er Renten sænket 1 pCt. af Nationalbanken, men Renten til Nationalbanken differerer, saa vidt jeg ved, fremdeles ½ pCt. for Udlaan henholdsvis til Banker og Sparekasser. Jeg vil gerne spørge den højtærede Finansminister, hvad Grunden er til, at Sparekasserne maa betale højere Rente til Nationalbanken end Bankerne, selv om det Depositum, som maa stilles fra Sparekassernes Side, er førsteklases. Mig forekommer dette at være urimeligt for ikke at sige det stærkere. Det kan jo umuligt skyldes, at Sparekassernes Virksomhed som Udlaansinstitut er saa meget mere lukrativ end Bankernes — i den Henseende behøver man blot at forhøre sig om Renten i henholdsvis Banker og Sparekasser.

Jeg har da ogsaa forstaaet Etableringen af denne Krisefond paa den Maade, at Pengeinstitutterne derigennem vil kunne fremskaffe likvid Kapital til den Udlaansvirksomhed, som de maatte staa inde for. Jeg vil gerne have Lov til at citere de Udtalelser, den højtærede Minister fremsatte i Folketinget. — de findes Sp. 4349—50 —, for at understrege, at det virkelig er Meningen at administrere Krisefonden saaledes. Den højtærede Minister sagde, at de Midler, der her stilles til Raadighed, ønsker han at benytte saa godt, som det nu engang er muligt. Saa føjede han til:

„At det maa ske i Forbindelse med de normale Udlaansinstitutter, er en given Ting. Man vil ikke gennem denne Kreditfond kunne etablere en helt ny Bankvirksomhed, en helt selvstændigt arbejdende Virksomhed, det siger sig selv. Finansieringen maa ogsaa i den Tid, vi nu er inde i, foregaa gennem de sædvanlige Kanaler og gennem de Undersøgelser og det Arbejde, som dær udføres, men gennem den Fond, der her er Tale om, bliver det muligt at bidrage til, at den Tilbageholdenhed, der vil være paa Grund af manglende Pengemidler eller paa Grund af Frygt for Risiko, kan overvindes eller neutraliseres gennem de Midler, der her stilles til Raadighed.“